

politieke portretten **FLANDIN**

door Kees Andriessse

Een Franse collega rekende me enige tijd geleden voor dat Frankrijk sinds 1871 het respectabele aantal van zes en negentig kabinetten heeft zien komen en gaan. Voorwaar, hier is — zoals hij met grimme humor opmerkte — nog een sprankje hoop voor ouders met opgroeiende kinderen: leidt uw spruiten op voor minister! Er heerst steeds toemenevende vraag naar!

Dit was nog gedurende het bewind van Doumergue, na wiens aftreden reeds weer twee ministeries gevallen zijn. Doumergue, de steeds glimlachende oud-president, moest plaats maken voor zijn intiem vriend Flandin, stroef, eenzelvig, het tegengestelde van zijn voorganger.

Hij is zes en veertig jaar, de jongste minister-president die Frankrijk de laatste twintig jaar gekend heeft, en toch ziet hij er ouder uit dan Laval, die twee en vijftig is. „Daddy Longleg“ noemden de Engelse journalisten hem in Stresa, niet ten onrechte, want hij lijkt temidden van zijn collega's een ware reus.

In tegenstelling met andere, op de voorgrond tredende Franse politici, is hij niet van jongs af aan in de politiek opgegroeid. Integendeel. De luchtvaart nam vroeger al zijn belangstelling in beslag. Hij was drie en twintig toen hij in een zogenaamde „zielsverkoper“ (militair vliegtuig) zijn brevet als piloot haalde, en gedurende de wereldoorlog wist hij vooral aan het Ysèrefront de aandacht op zich te vestigen. Doch terzelfder tijd ontwaakte zijn interesse voor de politiek. Hij werd secretaris van Millerand, kreeg met vijf en twintig jaar een kamerzetel, en zes jaar nadien nam hij voor het eerst als minister aan de regering deel, om dan in November van het vorige jaar het tweede kabinet der nationale concentratie te vormen. De laatste Mei van dit jaar zegde het parlement hem echter het vertrouwen op, en thans heeft Flandin zich als no. 97 bij de lange rij van ministers-president gevoegd.

„Het liefste zou ik op het land gaan wonen en aard-

appels poten,” zegt hij. „Maar dat is het noodlot van den politicus: hij leeft niet voor zichzelf, doch voor zijn land. En zo heb ik dan ook niet gearzeld om aan Lavals verzoek om als minister van staat in het nieuwe kabinet zitting te nemen, te voldoen. Dat hij er in slaagde het parlement te overtuigen van de dringende noodzaak om de regering meer vrijheid van handelen te geven, heeft mij om velerlei redenen verheugd. Want ook in ons land maakt de crisis vele slachtoffers, en er moeten wel onplezierige maatregelen genomen worden om het staatscrediet te beschermen.”

Flandin behoort tot de linksrepublikeinen, een groep, die deel uit maakt van de „democratische alliantie“, waarvan Poincaré tot 1927 toe erevoorzitter was. Deze democratische alliantie is geen aaneengesloten partij, zij bestaat uit een centrum en een linker- en rechterzijde, die elk met hun eigen lijsten voor de verkiezingen uitkomen. Verschillende bekende politici, zoals Poincaré, Tardieu en Barthou waren er bij aangesloten. De politiek der alliantie is uitermate conservatief, hoewel de linkerzijde aansluiting tracht te vinden bij de radicaal-socialisten.¹⁾

Flandin is een overtuigd voorstander van deze, voor

¹⁾ Ondanks haar oproerige naam is deze partij noch radicaal, noch socialistisch, doch behoudend burgerlijk. Dit om verkeerde interpretatie te voorkomen.

onze begrippen wel wat al te losse vorm van organisatie.

„Zij laat den enkeling de grootst mogelijke vrijheid, terwijl toch de grote lijnen van ons program nooit uit het oog verloren worden. In 1932 is ons politieke einddoel in een aantal resoluties vastgelegd; in alle zaken, die niet in rechtstreeks verband daarmee staan kan elk kamerlid naar eigen overtuiging beslissen.“

„Wat acht u de belangrijkste daad, die tijdens uw regering is volbracht?“

Boven de rechte neus, die bijna zonder overgang uit het voorhoofd voortspruit, groeien twee rimpels. De lijnen om zijn mond worden nog dieper, en als om hulp zoekend staart hij naar het plafond.

„Wat?“ Hij zucht eens, plukt aan zijn snor.

„Er is zov  el! Het accoord van Rome, Stresa...., doch dat is voornamelijk aan Lavals onvermoeibaar werk te danken. Hervorming van de justitie, dienstplicht, maatregelen tegen de meest funeste gevolgen van de crisis. En toch moesten wij nog veel meer laten rusten....“

Plotseling verheldert zijn gelaat, de misantropische trek wordt iets verzacht.

„Ja, ik kan u toch een antwoord geven op uw vraag. Het belangrijkste feit van mijn bewind was een besparing van twintig centimes!“

„Millioen bedoelt u waarschijnlijk?“

„Nee, ik vergis mij niet. Twintig centimes. Dank zij onze maatregelen kon de broodprijs met twintig centimes per kilo verlaagd worden. En dat is van groter belang dan u misschien wel denken zult. Brood is, vooral in Frankrijk, een zeer belangrijk

deel van de maaltijd. En ik behoef u zeker niet verder duidelijk te maken dat deze besparing vooral voor de minst-draagkrachtigen een merkbare verlichting betekent.“

Weer zwijgt de grote man in zijn stoel voor me. Zijn ogen zwerven door het vertrek om eindelijk te blijven rusten op een portret van Poincaré, dat met een persoonlijke opdracht voorzien is.

„Ik vraag me wel eens af,“ zegt hij dan, en in zijn stem klinkt ontroering, „ik vraag me wel eens af wat hij gedaan zou hebben, indien hij thans nog het bewind zou kunnen voeren. Het beste van zijn leven gaf hij aan ons vaderland, om dikwijls met grove ondankbaarheid beloond te worden. Dank zij zijn werk kan Frankrijk thans nog met uitzicht op succes de strijd tegen de crisis voortzetten.“

Flandin koestert een grote verering voor zijn groten voorganger. Hij laat me een sonnet lezen, uit een klein, wit bundeltje, aan Frankrijks groten regeerder gewijd. Ja, Flandin is een dichter. Haast blozend bekend hij er de auteur van te zijn. Men zou het niet zoeken bij dezen praktischen reus, levend tussen de dorre beslommeringen van het landsbestuur. Doch vele gedichten in het boekje getuigen van fijne aanvoeling en grote zeggingskracht.

„Ondanks de moeilijke tijd, die wij beleven, ondanks de grote offers, die gebracht zullen moeten worden, zal ons land blijven wat het was: de bakermat van cultuur en vrijheid!“

Dat is het antwoord op mijn laatste vraag. En ik geloof, dat de minister opgelucht was, toen de deur zich achter de rug van dien nieuwsgierigen kran-tenman sloot....

hier p!ort men

SPELLINGCHAOS OOK IN RUSLAND.

In Rusland zit men al voor dezelfde moeilijkheid als bij ons. De leraren vliegen er elkander in de haren vanwege de spellingchaos. Alleen duurt de strijd daar al van 1917 af. Als we daar naar kijken dan kunnen we ons hier er mee troosten, dat we er nog een poosje om vechten kunnen. Althans wij ouderen. Straks komt er een nieuw geslacht, dat niet an-

ders geleerd heeft dan de nieuwe spelling en zal ons hartelijk om al deze drukte uitlachen. Z   gaat het in de wereld!

ECHT VROUWELIJK GEANTWOORD.

Op de vraag door een Amerikaans blad gedaan aan enkele honderden meisjes, waarom zij het beroep gekozen hadden waarin zij werkzaam waren, kregen ze hoofdzakelijk het zeer nuchtere antwoord, dat ze aan de kost wensten te komen, tot tijd en wijle de ware Jozef kwam opdagen, waarmee ze in het huwelijksbootje konden stappen.

Een oprecht vrouwelijk antwoord, recht op de waarheid af, ontdaan van alle hoogdravend gezwam over emancipatie en gelijkstelling en al wat enkele tientallen jaren geleden meer opgeld deed, om de vrouw aan een baantje te helpen.

„BIJVERDIENSTEN“.

Iemand schrijft in de pers dat hem gevallen bekend zijn waarin leraren aan Lycea en H.B.S. een ruim inkomen, groter dan hun salaris, bij hun gewone salaris er bij verdienen door het geven van extra lessen.

Gelukkig is het nog niet in elk gezin „crisis“. Er zijn nog mensen die met „bijverdiensten“ het dubbele en m  er van hun inkomen halen. Om van te watertanden!

‘T WORDT VOL.

Volgens berekeningen van het Internationaal Statistisch Instituut wordt onze kleine aardbol thans bewoond door 2 miljard mensen tegenover 1600 millicen in het jaar 1910.

‘t Wordt vol en de laatste tijd gaat het snel. Hoe moet dat over 25 jaar met de werklozen?

